



Brüsszel, 2026. június 9.
(OR. en)

Intézményközi referenciaszám:
2026/0137 (NLE)

10269/26
ADD 1

SOC 375
EMPL 199
ECOFIN 788
EDUC 256

FEDŐLAP

Küldi: az Európai Bizottság főtitkára részéről Martine DEPREZ igazgató
Az átvétel dátuma: 2026. június 3.
Címzett: Thérèse BLANCHET, az Európai Unió Tanácsának főtitkára

Biz. dok. sz.: COM(2026) 510 annex

Tárgy: MELLÉKLET
a következőhöz:
Javaslat: A TANÁCS HATÁROZATA
a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a következő dokumentumot: COM(2026) 510 annex.

Melléklet: COM(2026) 510 annex



Brüsszel, 2026.6.3.
COM(2026) 510 final

ANNEX

MELLÉKLET

a következőhöz:

Javaslat: A TANÁCS HATÁROZATA

a tagállamok foglalkoztatáspolitikáira vonatkozó iránymutatásokról

5. iránymutatás: A munkaerő-kereslet fellendítése

A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a fenntartható szociális piacgazdaságot. Elő kell segíteniük és támogatniuk kell a beruházásokat, és elő kell mozdítaniuk az innovációvezérelt növekedést és a termelékenység növekedését a minőségi munkahelyteremtés érdekében, különösen a digitális, zöld és demográfiai átállással, valamint a növekvő biztonsági és védelmi szükségletekkel összefüggésben, továbbá a 2030-ra kitűzött kiemelt uniós és nemzeti foglalkoztatási célok fényében. A tagállamoknak olyan integrált megközelítéseket kell alkalmazniuk, amelyek tükrözik a különböző régiók és területek sajátos kihívásait és fejlődési potenciálját. Ennek érdekében csökkenteniük kell – többek között az adminisztratív terhek csökkentése révén – a munkaerőfelvétel és a növekedés terén a vállalkozások előtt álló akadályokat, valamint elő kell mozdítaniuk a felelős vállalkozói tevékenységet és a valódi önfoglalkoztatást. A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a szociális gazdaság – köztük a szociális vállalkozások – fejlesztését. Megfelelő intézkedéseket és stratégiákat kell kidolgozniuk és végrehajtaniuk, ösztönözniük kell a szociális innovációt, valamint bátorítaniuk kell azokat az üzleti modelleket, amelyek minőségi munkalehetőségeket teremtenek, különösen a munkaerőpiactól legtávolabb lévő vagy alulreprezentált személyek számára.

Az esetleges sokkhatásokkal szembeni reziliencia megerősítése érdekében a jól megtervezett csökkentett munkaidős foglalkoztatás és hasonló intézkedések – célzott képzéssel együtt – segíthetik a munkavállalókat abban, hogy átmeneti visszaesések és vállalati szerkezetátalakítások idején is munkaviszonyban maradjanak, miközben megkönnyítik a munkaerő dinamikus átcsoportosítását a gazdaságban. A szociális partnerekkel szoros együttműködésben kidolgozott, jól megtervezett munkaerő-felvételi és átmenetet támogató ösztönzők, valamint továbbképzési és átképzési intézkedések szintén támogathatják a strukturális átalakulásokat azáltal, hogy megkönnyítik a szerkezetátalakítási folyamatokat és a munkaerőnek a hanyatló ágazatokból a feltörekvő ágazatokba történő átcsoportosítását. Ezért hozzájárulhatnak a gazdaság korszerűsítéséhez, többek között a kapcsolódó készségfejlesztés révén.

Az adóztatást a munkáról más, a növekedést, valamint az éghajlat-politikai és környezetvédelmi célkitűzéseket fokozottabban támogató adóbevételi forrásokra kell áthelyezni, ugyanakkor ösztönözni kell a nők munkaerőpiaci részvételét, megóvva mindeközben a megfelelő szociális védelmi és növekedésserkentő kiadásokhoz szükséges bevételeket. A rendkívül versenyképes, innovatív gazdaságot, a megfelelő díjazást és méltányos bérezést, valamint a jó munkakörülményeket a munkahelyek minősége biztosításának kulcsfontosságú elemeiként kell megvalósítani, amelyek a készségfejlesztéssel, a szakmai előmenetellel és a munkahelyek biztonságával együtt ún. angyali kört alkotnak, amelyben egymást erősíti a személyes szerepvállalás előmozdítása, a termelékenység és a gazdasági növekedés. A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a bérmegállapításra irányuló kollektív tárgyalásokat. A tagállamoknak és a szociális partnereknek – a nemzeti gyakorlatokat és a szociális partnerek autonómiáját tiszteletben tartva – biztosítaniuk kell, hogy minden munkavállalónak megfelelő bére legyen azáltal, hogy részben a kollektív szerződések kínálta előnyökben vagy jogszabályban meghatározott megfelelő minimálbérben, figyelembe véve ezeknek a versenyre, a minőségi munkahelyteremtésre, a vásárlóerőre és a dolgozói szegénységre gyakorolt hatását.

6. iránymutatás: A munkaerő-kínálat növelése, valamint a munkavállalási lehetőségeknek, továbbá a készségek és a kompetenciák egész életen át történő folyamatos elsajátításának a javítása

A digitális és zöld átállással, a demográfiai változásokkal és a geopolitikai változásokkal, valamint a biztonság és a védelem növekvő jelentőségével összefüggésben, amelyekhez kapcsolódóan nagyobb stratégiai autonómiára van szükség az Unió számára, többek között a technológiai szuverenitás tekintetében, a tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a versenyképességet, a termelékenységet, a foglalkoztathatóságot és a humántőke-fejlesztést. E célból elő kell mozdítaniuk a munkaerőpiaci igényeknek megfelelő készségek és kompetenciák elsajátítását, az uniós és nemzeti iparpolitikában meghatározott stratégiai ágazatokra és értéklánckokra összpontosítva. Kezelnük kell a készség- és munkaerőhiányt, többek között a készségekkel kapcsolatos jobb és időszerűbb információgyűjtés révén, a készségekre vonatkozó, 2030-ra kitűzött kiemelt uniós és nemzeti célok fényében is. A magas színvonalú, hozzáférhető és inkluzív oktatás és képzés biztosítása, valamint a fokozott továbbképzés és átképzés ösztönzése érdekében a tagállamoknak emellett beruházások árán is korszerűsíteniük kell oktatási és képzési rendszereiket, a vidéki és távoli területeken is, beleértve a kapcsolódó infrastruktúrát is. Ennek azt is biztosítania kell, hogy a munkaerő megfelelő készségekkel rendelkezzen ahhoz, hogy a gyorsan változó mélytechnológiai fejlődésre tekintettel megoldásokat dolgozzon ki és vezessen be. A tagállamoknak együtt kell működniük szociális partnerekkel, oktatási és képzési szolgáltatókkal, vállalkozásokkal és más érdekelt felekkel azzal a céllal, hogy kezeljék az oktatási és képzési rendszerek strukturális gyengeségeit.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a fiatalok oktatási teljesítményének romlására, különösen az alapkészségek (írni-olvasni tudás, matematika, természettudományok, digitális és állampolgári készségek) terén, többek között a hátrányos helyzetű csoportok célzott támogatásával. Intézkedésekre van szükség a tanári szakma előtt álló kihívások kezelése érdekében, többek között a tanári szakma vonzereje és munkakörülményei, a tanárhiány leküzdése, valamint a tanárok és oktatók digitális készségeibe és kompetenciáiba való beruházás szükségessége tekintetében. Az egész életen át tartó alkalmazkodóképesség és reziliencia alapjainak lefektetése érdekében az oktatási és képzési rendszereknek minden tanulót fel kell vértetniük kulcskompetenciákkal, többek között alapvető és digitális készségekkel, beleértve a mesterséges intelligencia (MI) terén szerzett jártasságot, valamint transzverzális kompetenciákkal, vállalkozói készségekkel és – a dezinformáció jelentette fenyegetés fényében – kritikus gondolkodással.

A foglalkoztathatóság, valamint a minőségi munkahelyek teremtésének és az átmeneteknek a javítása érdekében a tagállamoknak támogatniuk kell a munkaképes korú felnőttek képzéshez való hozzáférését, és növelniük kell az arra irányuló ösztönzőket és motivációt, hogy képzésben vegyenek részt, többek között adott esetben egyéni tanulási számlák, megbízható képzési minőségértékelések és mikrotanúsítványok révén. Ezeknek lehetővé kell tenniük mindenki számára a munkaerőpiaci igények változásaira való jobb felkészülést és az azokhoz való jobb alkalmazkodást, különösen folyamatos továbbképzés és átképzés, valamint integrált pályaorientáció és tanácsadás biztosítása révén.

A tagállamoknak az oktatási és képzési rendszereken belüli egyenlőtlenségek – ezen belül a hozzáférés terén fennálló területi egyenlőtlenségek – kezelése révén ösztönözniük kell az esélyegyenlőséget mindenki számára. A „barcelonai célokkal” és az európai gyermekgaranciával összhangban biztosítani kell a gyermekek számára a megfizethető és színvonalas kisgyermekkori neveléshez és gondozáshoz való hozzáférést. A tagállamoknak növelniük kell a képzettség általános szintjét, csökkenteniük kell a korai iskolaelhagyók

számát, támogatniuk kell a hátrányos helyzetű csoportokból és a távoli területekről származó gyermekek oktatásba való bejutását. Emellett növelniük kell a szakképzés vonzerejét, minőségét és munkaerőpiaci relevanciáját, támogatniuk kell a felsőoktatáshoz való hozzáférést és annak befejezését, valamint növelniük kell a természettudományok, a technológia, a műszaki tudományok és a matematika (TTMM) területén végzettek számát mind a szakképzésben, mind a felsőoktatásban, különösen a nők körében. Emellett, ami az oktatási eredményeket illeti, elő kell mozdítani a kiemelkedő teljesítményt és a kiválóságot is, tekintettel az Unió jövőbeli innovációs potenciáljának és versenyképességének előmozdításában betöltött szerepükre. A tagállamoknak hozzáférhető és színvonalas gyakornoki programok és tanulószereződéses gyakorlati képzések révén meg kell könnyíteniük a fiatalok számára az oktatásból a foglalkoztatásba való átmenetet, valamint növelniük kell a felnőttek részvételét a tanulásban, különösen a hátrányos háttérű és a legkevesbé képzett tanulók körében. A tagállamoknak korszerűsíteniük és bővíteniük kell a rugalmas szakmai alap- és továbbképzési kínálatot és növelniük kell annak kihasználtságát, valamint meg kell erősíteniük a szakképzési rendszerekben a munkaalapú tanulást. A tagállamoknak fokozniuk kell továbbá a felsőoktatás és adott esetben a kutatás munkaerőpiaci relevanciáját; javítaniuk kell a készségekkel kapcsolatos információgyűjtést; láthatóbbá és összehasonlíthatóbbá kell tenniük a készségeket és a képesítéseket, beleértve a külföldön szerzeteket is, és biztosítaniuk kell az egész Unióra kiterjedő osztályozási rendszerek (pl. ESCO) következetesebb alkalmazását; valamint növelniük kell a formális oktatás és képzés keretein kívül megszerzett készségek és kompetenciák érvényesítésének és elismerésének lehetőségeit, és – a minőségi előírások fenntartása mellett – elő kell mozdítaniuk az uniós és harmadik országbeli állampolgárok képesítéseinek gyorsabb elismerését.

A tagállamoknak hatékony, időszerű, összehangolt és személyre szabott segítséget kell nyújtaniuk a munkanélküli és inaktív személyek számára a munkakereséshez, a továbbképzéshez és átképzéshez, valamint az egyéb támogató szolgáltatásokhoz való hozzáféréshez nyújtott támogatás alapján, különös figyelmet fordítva a veszélyeztetett csoportokra. A tartós munkanélküliség jelentős csökkentése és megelőzése érdekében olyan átfogó stratégiákat kell követni minél hamarabb, de legkésőbb 18 munkanélküliként eltöltött hónap után, amelyek magukban foglalják a munkanélküli személyek mélyreható egyéni értékelését és a korábbi munkatapasztalat érvényesítését is. Továbbra is foglalkozni kell az ifjúsági munkanélküliséggel és a nem foglalkoztatott, oktatásban és képzésben nem részesülő fiatalok (NEET-fiatalok) jelentette kihívással a korai iskolaelhagyás megelőzése és az iskolából vagy képzésből a munkába való átmenet javítása, valamint a megerősített ifjúsági garancia teljes körű végrehajtása révén, különösen azáltal, hogy a 15–29 éves fiatalok számára 4 hónapon belül felajánlják a korai beavatkozást.

A tagállamoknak törekedniük kell arra, hogy felszámolják a munkaerőpiaci részvétel előtt álló akadályokat és visszatartó tényezőket, és ösztönzőket biztosítsanak a munkaerőpiaci részvételhez, különösen az alacsony jövedelműek, a második keresők (gyakran nők), az idősek, a fogyatékosággal élő személyek és a munkaerőpiacról leginkább kiszorultak, köztük a migráns háttérrel rendelkezők és a romák számára. A tagállamoknak hozzá kell járulniuk a munkaerő-kínálat előmozdításához és a hiányok kezeléséhez, különösen a megfelelő munkakörülmények előmozdítása révén, biztosítva, hogy az adó- és juttatási rendszerek kialakítása ösztönözze a munkaerőpiaci részvételt, valamint hogy az aktív munkaerőpiaci intézkedések a szociális partnerek szerepének tiszteletben tartása mellett hatékonyak és hozzáférhetőek legyenek. A tagállamoknak ezenfelül támogatniuk kell a fogyatékosággal élő személyek számára megfelelő – minőségi, nem szegregált foglalkoztatást és szakmai előmenetelt kínáló – munkakörnyezet kialakítását, többek között célzott pénzügyi és technikai

támogatással, tájékoztatással, tudatosságnöveléssel, valamint olyan szolgáltatásokkal, amelyek képessé teszik az érintetteket a munkaerőpiacon és a társadalomban való részvételre.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell a nemek közötti egyenlőséget és a nők fokozott munkaerőpiaci részvételét, többek között a szakmai előmenetellel kapcsolatban, a nemi sztereotípiák kezelése, a döntéshozatal minden szintjén a vezetői pozíciókhoz való hozzáférés előtt álló akadályok felszámolása, valamint a munkahelyi erőszak és zaklatás elleni küzdelem révén. Biztosítani kell az egyenlő vagy egyenlő értékű munkáért az egyenlő bért és a bértranszparenciát. Mind a nők, mind a férfiak számára elő kell mozdítani a munka, a család és a magánélet összeegyeztetését, különösen a megfizethető, színvonalas tartós ápolás-gondozáshoz és kisgyermekkorú neveléshez és gondozáshoz való hozzáférés révén. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a szülők és más, gondozási kötelezettségekkel rendelkező személyek számára megfelelő családi szabadság és rugalmas munkafeltételek álljanak rendelkezésre a munka, a családi élet és a magánélet egyensúlyban tartása érdekében, és elő kell mozdítaniuk a jogosultságoknak a szülők közötti kiegyensúlyozott igénybevételét.

Az uniós belföldi munkaerőben rejlő lehetőségek kiaknázásának kiegészítő megoldásként a tagállamoknak legális migrációs útvonalakon keresztül vonzaniuk kell az Unión kívülről származó tehetségeket és készségeket, ugyanakkor garantálniuk kell a tisztességes munkaerő-toborzást, valamint a munkavállalói és szociális jogokat. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a harmadik országbeli állampolgárok képesítéseinek a legális migrációs eljárásokkal összefüggésben történő elismerésére irányuló eljárások egyszerűek és hatékonyak legyenek, és megkönnyítsék a szabályozott szakmákhoz való gyors hozzáférést. A tagállamoknak még aktívabban kell részt venniük tehetséggondozási partnerségekben annak érdekében, hogy új mobilitási programok indítása révén javítsák a jogszerű migrációs lehetőségeket, és hatékony integrációs szakpolitikát kell kialakítaniuk a munkavállalók és családjaik számára, amely magában foglalja az oktatást és képzést, a foglalkoztatást, a szociális védelmet, az egészségügyet és a lakhatást is.

7. iránymutatás: A munkaerőpiacok működésének és a szociális párbeszéd hatékonyságának javítása

A tagállamoknak együtt kell működniük a szociális partnerekkel a tisztességes, átlátható és kiszámítható munkafeltételek biztosítása érdekében. A munkahelyek minőségének javítása érdekében csökkenteniük kell és meg kell akadályozniuk a munkaerőpiacon belüli szegmentációt, küzdeniük kell a be nem jelentett munkavégzés és a színlelt önfoglalkoztatás ellen, és ösztönözniük kell a határozatlan időre szóló foglalkoztatási formákra való átállást. A foglalkoztatás védelmére vonatkozó szabályoknak, a munkajognak és az intézményeknek egyrészt megfelelő környezetet kell biztosítaniuk a munkaerő-felvételhez, másrészt gondoskodniuk kell arról, hogy a munkaadók a gazdasági környezetben bekövetkező változásokhoz kellő rugalmassággal és sebességgel alkalmazkodhassanak. Ugyanakkor védeniük kell a munkavállalói jogokat és biztosítaniuk kell a szociális védelmet. A rugalmas munkafeltételek – például a távmunka – alkalmazásának előmozdítása hozzájárulhat a magasabb arányú foglalkoztatáshoz és a befogadóbb munkaerőpiacokhoz. Biztosítani kell a biztonságos és egészséges munkakörnyezetet, és elő kell mozdítani a munkahelyi jóllétet és a munkahelyi autonómiát, mivel ezek hozzájárulnak a munkahelyek minőségéhez.

A tagállamoknak támogatniuk kell a munkavállalókat és a munkáltatókat a digitális átállásban, többek között az olyan MI-eszközök hatékony, felelős, inkluzív és etikus használatának előmozdítása révén, amelyek növelik a termelékenységet és kiegészítik az emberi munkát. A munkahelyi technológia és innováció bizalmon alapuló megközelítésének előmozdítása

érdekében a tagállamoknak nyomon kell követniük a munkaerőpiac működésére gyakorolt hatásokat is, beleértve a munkaerő-felvételi gyakorlatokat is, és ki kell használniuk a szociális párbeszéd és a kollektív tárgyalások szerepét. Meg kell előzni a bizonytalan munkafeltételeket – többek között a platformalapú munkavégzés és az atipikus munkaszerződések esetében – azáltal, hogy az algoritmusok használata során biztosítják a méltányosságot, az átláthatóságot, a megkülönböztetésmentességet és az elszámoltathatóságot, valamint küzdenek a visszaélészerű szerződéses megállapodások ellen. A méltánytalan elbocsátások esetében biztosítani kell a hatékony, pártatlan vitarendezéshez való hozzáférést, valamint a jogorvoslathoz való jogot, adott esetben a megfelelő kártérítést is beleértve.

A tagállamoknak hatékonyan aktivizálniuk kell a munkaerőpiaci részvételre képes személyeket és e részvételre képessé kell tenniük őket, különösen az alulreprézantált csoportokat, például a nőket és a fiatalokat, valamint a kiszolgáltatott helyzetben lévőket, például az alacsonyabban képzeteket, a tartósan munkanélkülieket, a fogyatékkal élőket, a migráns háttérrel rendelkező személyeket, a roma közösségekből származókat és az idősebb munkavállalókat. A tagállamoknak meg kell erősíteniük az aktív munkaerőpiaci politikák alkalmazhatóságát és hatékonyságát azáltal, hogy növelik azok rendelkezésre állását, ismertségét és hatókörét, és jobban összekapcsolják azokat a munkanélkülieknek nyújtott szociális szolgáltatásokkal, képzésekkel és jövedelemtámogatással. A tagállamoknak fejleszteniük kell az állami foglalkoztatási szolgálatok azon képességét, hogy időszerű és testre szabott segítséget nyújtsanak az álláskeresőknél, többek között teljesítményalapú irányítás, valamint az adatok és a digitális technológia használatára való jobb képesség, továbbá az uniós finanszírozás lehető legjobb felhasználása révén. E tekintetben a magán foglalkoztatási szolgálatok is szerepet játszanak.

A tagállamoknak a munkanélküliek számára észszerű időtartamra szóló, megfelelő munkanélküli ellátást kell nyújtaniuk, az általuk befizetett hozzájárulásokkal és a nemzeti jogosultsági szabályokkal összhangban. A munkanélküli ellátás nem tarthatja vissza a foglalkoztatásba való gyors visszatérést és aktív munkaerőpiaci intézkedésekkel kell együtr járnia.

A tanulási célú mobilitást – különösen a szakképzésben, valamint a tanuló szerződéses tanulók és a kevesebb mobilitási tapasztalattal rendelkező tanulók esetében –, valamint a munkavállalók munkavállalói mobilitását növelni és megfelelően támogatni kell készségeik és foglalkoztathatóságuk javítása érdekében. Fel kell számolni az Unión belüli munkavállalói mobilitás akadályait, többek között a más tagállamokból származó képesítések hitelességének és tartalmának ellenőrzésével, a szakmai képesítések elismerésére irányuló összetett és nehézkes eljárásokkal, valamint a szociális biztonsági jogok gyakorlásának vagy az azokhoz való hozzáférésnek a nehézségeivel kapcsolatban. Az Európai Munkaügyi Hatóság támogatásával, a nemzeti és uniós jogszabályok hatékony érvényesítésével, a végrehajtási erőfeszítések és a nemzeti közigazgatások közötti közigazgatási együttműködés fokozásával, valamint az utazó munkavállalók és a vállalkozások tájékoztatásának fokozásával méltányos munkafeltételeket kell biztosítani a határokon átnyúló tevékenységet folytató minden személy számára, beleértve a harmadik országbeli állampolgárokat is.

A tagállamoknak arra is törekedniük kell, hogy megfelelő feltételeket teremtsenek az új munkavégzési formák és munkamódszerek számára, kiaknázva munkahely-teremtési potenciáljukat, ugyanakkor biztosítva, hogy azok megfeleljenek a szociális és munkavállalói jogoknak. Érvényesíteniük kell az atipikus szerződésekkel és az új munkavégzési formákkal – például a digitális munkaplatformokon keresztül végzett munkával – összefüggésben alkalmazandó szabályokat. E tekintetben a szociális partnerek fontos szerepet játszhatnak, és a

tagállamoknak támogatniuk kell őket az atipikus és új munkavégzési formákban érintett emberek megszólításában és képviselésében. A tagállamoknak megfelelő kapacitások és a munkaügyi felügyelőségek célzott képzése révén is meg kell erősíteniük a végrehajtást az új munkavégzési formákból – többek között a digitális technológiák és a mesterséges intelligencia használatából, például az algoritmikus irányításból, a munkavállalók felügyeletéből és a távmunkából – eredő kihívásokkal kapcsolatban.

A tagállamoknak – a nemzeti joggal és/vagy gyakorlattal összhangban, a szociális partnerekkel folytatott konzultációt követően és velük szoros együttműködésben, autonómiájuk tiszteletben tartása mellett – minden szinten biztosítaniuk kell a két- és háromoldalú szociális párbeszédet előmozdító környezetet, beleértve a kollektív tárgyalásokat is. A tagállamoknak módszeresen, érdemben és időben be kell vonniuk a szociális partnereket a foglalkoztatási, szociális és adott esetben gazdasági és egyéb közpolitikák kialakításába és végrehajtásába, többek között a jogszabályban meghatározott minimálbérek meghatározásába és aktualizálásába. A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a kollektív tárgyalások általi lefedettség növelését, többek között a szociális partnerek kapacitásának megerősítése révén, minden megfelelő szinten lehetővé kell tenniük a hatékony kollektív tárgyalásokat, és ösztönözniük kell e szintek egymás közötti és horizontális koordinációját. A szociális partnereket – autonómiájuk és a kollektív fellépéshez való joguk teljes tiszteletben tartása mellett – arra kell ösztönözni, hogy az őket érintő kérdésekben tárgyalásokat folytassanak és kollektív szerződéseket kössenek. Amennyiben ez releváns, a tagállamoknak a meglévő nemzeti gyakorlatokra építve figyelembe kell venniük az érintett civil társadalmi szervezetek foglalkoztatási és szociális kérdésekkel kapcsolatos tapasztalatait is.

8. iránymutatás: A mindenki számára biztosítandó esélyegyenlőség előmozdítása, a társadalmi befogadás elősegítése és a szegénység megelőzése és leküzdése

A tagállamoknak korszerűsíteniük kell szociális védelmi rendszereiket annak érdekében, hogy megfelelő, hatékony, eredményes és fenntartható szociális védelmet nyújtsanak mindenki számára, valamennyi életszakaszban, amely megfelel az idősödő népesség igényeinek. Elő kell mozdítaniuk a társadalmi befogadást és a felfelé irányuló társadalmi mobilitást, támogatniuk kell a generációk közötti méltányosságot és a támogatás korcsoportok közötti méltányos egyensúlyát, ösztönözniük kell a munkaerőpiaci részvételt, küzdeniük kell a szegénység és a társadalmi kirekesztődés ellen, és kezelniük kell az egyenlőtlenségeket, többek között adó- és ellátórendszereik kiigazítása révén, valamint értékelve a szakpolitikák elosztási hatását, ugyanakkor kezelve a megkülönböztetés valamennyi formáját. Az univerzális megközelítések célirányos megközelítésekkel történő kiegészítése javíthatja a szociális védelmi rendszerek hatékonyságát. A tagállamoknak fokozniuk kell a szociális védelmi ellátások átláthatóságát és elterjedését, többek között a digitális eszközök etikus és biztonságos bevezetése révén, és kellő figyelmet kell fordítaniuk a digitális szakadéokra. Különös figyelmet kell fordítani a zöld és digitális átállás, valamint az éghajlatváltozás egyenlőtlen hatásai és a megélhetési költségek – többek között a lakhatási és energiaköltségek – növekedése által leginkább érintett, kiszolgáltatott helyzetben lévő háztartásokra. A tagállamoknak lépéseket kell tenniük a munkavállalók és az önfoglalkoztatók szociális védelemhez való hozzáférése terén fennálló hiányosságok megszüntetése érdekében, ami a munkahelyek minősége biztosításának szerves részét képezi.

Különös figyelmet kell fordítani a szegénység és a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelemre a gyermekkortól az időskorig tartó életciklus szempontjából, a szegénység csökkentésére vonatkozó, 2030-ra kitűzött kiemelt uniós és nemzeti célokkal összhangban. A Bizottság arra

ösztönzi a tagállamokat, hogy biztosítsák a szegénység elleni szakpolitikai keretek meglétét. A szegénység, a megkülönböztetés és a megfélemlítés további megelőzése és kezelése érdekében foglalkozni kell az olyan alapvető szükségletek kielégítésével kapcsolatos nehézségekkel, mint az élelmiszer, az energia, a lakhatás és egyéb alapvető árucikkek, valamint a minőségi szolgáltatásokhoz való hozzáférés hiányával. A tagállamoknak fejleszteniük és integrálniuk kell az aktív befogadás három ágát (megfelelő jövedelemtámogatás, befogadó munkaerőpiacok és a minőségi támogató szolgáltatásokhoz való hozzáférés) az egyéni szükségletek kielégítése érdekében. A szociális védelmi és befogadási rendszereknek megfelelő, foglalkoztatást helyettesítő támogatást kell biztosítaniuk mindenkinek, akinek nincs elégséges forrása, és elő kell mozdítaniuk a társadalmi befogadást azáltal, hogy többek között célzott szociális szolgáltatások nyújtása révén támogatják és ösztönzik az embereket a munkaerőpiacon és a társadalomban való részvételre. A tagállamoknak biztosítaniuk kell, hogy a jó minőségű alapvető szolgáltatásokhoz mindenki hozzáférhessen. A megfizethető, hozzáférhető és minőségi szolgáltatások – például a kisgyermekkorai nevelés és gondozás, az iskolán kívüli gondozás, az oktatás, a képzés, a lakhatás, az egészségügy és a tartós ápolás-gondozás – rendelkezésre állása az esélyegyenlőség biztosításának szükséges feltétele, többek között az élelmiszerhiány és az anyagi nélkülözés enyhítése révén. A hátrányos helyzet ördögi körének megtörése érdekében különösen a gyermekszegénységet és a társadalmi kirekesztődést kell átfogó és integrált intézkedésekkel kezelni, többek között az európai gyermekgarancia teljes körű végrehajtása révén.

A tagállamoknak biztosítaniuk kell továbbá a megfizethető és fenntartható lakhatáshoz, többek között a szociális lakhatáshoz való hozzáférést. A megfizethető és szociális lakhatásra irányuló magán- és állami beruházások mozgósítása – egy olyan környezetben, ahol az ellátás egyéb szűk keresztmetszeteit is kezelik – kulcsfontosságú lesz az előrelépéshez. Emellett a tagállamoknak jól célzott lakhatási támogatást és egyéb támogatási intézkedéseket kell biztosítaniuk a rászoruló vagy kiszolgáltatott helyzetben lévők számára. A szociális gazdaság lakásszolgáltatói, az innovatív finanszírozási modellek és az üresen álló lakások mozgósítására irányuló célzott intézkedések a fenntartható és inkluzív lakhatási megoldások építőkövei lehetnek. Az energia- és közlekedési szegénységet, valamint az egészségügyi kockázatokkal és katasztrófákkal – többek között az éghajlatváltozás és a környezetkárosodás által kiváltott egészségügyi kockázatokkal és katasztrófákkal – szembeni rezilienciát az alacsony jövedelmű háztartásokat és a hátrányos helyzetű csoportokat célzó támogatási intézkedésekkel kell kezelni. A tagállamoknak – adott esetben – ténylegesen igénybe kell venniük uniós finanszírozást a megfizethető és szociális lakhatásba, a diákszállásokba, a lakásfelújításba és a kísérő szolgáltatásokba való beruházások céljára. A fogyatékossgal élő személyek sajátos szükségleteit – beleértve az akadálymentességet – is figyelembe kell venni. A hajléktalanságot és a lakhatásból való kirekesztettséget különösen a megfizethető és szociális lakhatás kínálatának növelésével, megelőző intézkedésekkel, valamint egy inkluzív, emberközpontú, lakhatásvezérelt és integrált megközelítés előmozdításával kell kezelni, biztosítva, hogy a támogatás megfeleljen a valós igényeknek.

A növekvő élettartam és a demográfiai változások összefüggésében a tagállamoknak biztosítaniuk kell a nyugdíjrendszerek megfelelőségét és fenntarthatóságát mind a munkavállalók, mind az önfoglalkoztatók számára. A nyugdíjrendszereknek egyenlő esélyeket kell biztosítaniuk a nők és a férfiak számára a nyugdíjjogosultság megszerzéséhez, többek között azáltal, hogy nyugdíjjóváírást biztosítanak az ápolási-gondozási szünetekre, és növelik a megtakarításokat a széles körű és inkluzív kiegészítő rendszerekben. A nyugdíjreformokat olyan szakpolitikákkal kell támogatni, amelyek célja a nemek között a nyugdíjak terén fennálló egyenlőtlenségek csökkentése, valamint olyan intézkedésekkel, amelyek meghosszabbítják a

munkával töltött életszakaszt, mint például a tevékeny időskor és az idősebb felnőttek munkaerőpiaci részvételének megkönnyítése a tényleges nyugdíjbavonulási életkor növelése érdekében. A tagállamoknak elő kell mozdítaniuk a nyugdíjjogosultságok átláthatóságát, többek között nyugdíj-nyomonkövetési szolgáltatások révén.

A tagállamoknak – a fenntarthatóság hosszú távú megőrzése mellett – időben hozzáférést kell biztosítaniuk a megfizethető megelőző és gyógyító egészségügyi ellátásokhoz. A tartós ápolás-gondozás iránti növekvő kereslettel összefüggésben – amely a demográfiai változásokhoz is kapcsolódik – átfogó és integrált intézkedésekkel kell kezelni a szolgáltatások megfelelősége és rendelkezésre állása terén mutatkozó hiányosságokat, a munkaerőhiányt és a rossz munkafeltételeket. A tagállamoknak továbbá olyan ellátási modellek kidolgozásán kell dolgozniuk, amelyek személyközpontúak, biztosítják a különböző ellátási útvonalak közötti zökkenőmentes átmenetet (pl. a kórházból haza és/vagy bentlakásos gondozásba), és integrált módon kezelik az egészségügyi és tartós ápolási-gondozási igényeket.